

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ

HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ MESLEKİ UYGULAMA İLKELERİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç

MADDE 1. Bu usul ve esasların amacı, Ç.Ü. Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü lisans programında öğrenim gören öğrencilerin meslek derslerinin mesleki uygulamalarının planlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemek ve sorumlu öğretim elemanının uygulama alanları ile ilgili görevlerini ve öğrencilerin uymaları gereken ilke ve kuralları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2. Bu usul ve esaslar, Ç.Ü. Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü lisans programında öğrenim gören öğrencilerin, meslek derslerinin klinik ya da saha uygulamalarının planlanması, yürütülmesi ve ilgili dersin sorumlu öğretim elemanları tarafından değerlendirilmesine ilişkin usul ve esasları, görevleri ve uyulması gereken ilke ve kuralları kapsar.

Dayanak:

MADDE 3. Bu usul ve esaslar, Avrupa Konseyinin mesleki yeterliliklerin karşılıklı tanınmasına ve bu bağlamda Hemşirelik Eğitiminde Minimum Standartlara ilişkin 2005/36/EC (Article 31) ve 2013/55/EU (Article 24) direktiflerine, ülkemizde 02.02.2008 tarih ve 26775 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan “Doktorluk, Hemşirelik, Ebelik, Diş Hekimliği, Veterinerlik, Eczacılık ve Mimarlık Eğitim Programlarının Asgari Eğitim Koşullarının Belirlenmesine Dair Yönetmeliğin” 4. maddesine, 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun “iş kazası ve meslek hastalığı sigortası” ile ilgili maddeleri ile 17/06/2021 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 31514 sayılı “Yükseköğretimde Uygulamalı Eğitimler Çerçeve Yönetmeliği” maddelerine ve Çukurova Üniversitesi Önlisans, Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine dayanılarak hazırlanmıştır.

Kısaltma ve Tanımlar

MADDE 4. Bu yönergede geçen tanımlar ve kısaltmalar aşağıda yer almaktadır.

Ç.Ü.: Çukurova Üniversitesi’ni,

Ç.Ü.SBF.: Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi’ni,

S.B.F: Sağlık Bilimleri Fakültesi’ni,

Öğrenci: Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü lisans öğrencisini ifade eder.

Klinik rehber: Kendinden daha az deneyimli kişilere destek, danışmanlık ve motivasyon sağlayan, en az 3 yıl mesleki deneyimi olan, hala hemşire olarak çalışmaya devam eden, kadrosu 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi olan hemşire rehberdir.Klinik rehber uygulamadan sorumlu öğretim elemanıdır.

Bölüm Başkanı: Ç.Ü. Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölüm Başkanı'dır.

Dekan: Ç.Ü. Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanı'dır.

Klinik eğitim/uygulama: Öğrencilerin meslek dersleri kapsamında kazandıkları teorik bilgilerini pekiştirmek, laboratuvar uygulamaları sırasında edindikleri becerilerini geliştirmek ve uygulamaya aktarabilmelerini sağlamak, mezuniyetten sonra görev yapacakları iş yerlerindeki sorumluluklarını, ilişkileri, örgütsel yapıyı ve çalışma süreçlerini tanımalarını sağlamak ve meslek yaşamına hazırlamak amacıyla gerçek iş ortamlarında öğretim elemanı sorumluluğunda yapılan uygulamalardır.

Mesleki Uygulama Alanı: Ç.Ü. Sağlık Bilimleri Fakültesi Bölüm Başkanlığı ve ilgili ABD Başkanları tarafından uygun görülen koruyucu, tedavi ve rehabilite edici sağlık hizmeti veren kurumlardır (Hastaneler, Aile Sağlığı Merkezi Toplum Sağlığı Merkezi, Okul, İşyeri, Halk Eğitim Merkezi, Huzurevi vb).

Sorumlu Öğretim Elemanı:Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Lisans programında yer alan uygulamalı derslerin yürütülmesinden sorumlu öğretim elemanı/elemanlarıdır.

Genel Bilgiler

MADDE 5. Ç.Ü. Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümünün dört yıllık öğretim planında belirtilen uygulamalarla ilgili olarak;

- a. "HML 116- Hemşirelik Esasları II" dersi bir üst sınıftaki uygulamalı meslek derslerinin ön koşuludur. Bu dersten başarılı olamayan öğrenci bir üst sınıftaki uygulamalı mesleki dersleri alamaz.
- b. Öğrencilerin mezun olabilmeleri için mesleki uygulamaları başarı ile tamamlamaları zorunludur.
- c-Uygulamalı derslerin teorik kısmını yürüten öğretim eleman/ları aynı zamanda uygulamaları yürütmekten de sorumludur.
- d- Öğrenci sayısı ve uygulama alanı durumuna göre uygulamalar için farklı anabilim dallarından öğretim elemanı görevlendirilebilir.
- e-Uygulamalar için öğretim elemanı eksikliği varsa uygulamalarda ilgili Anabilim Dalı Başkanının önerisi ve Hemşirelik Bölüm kurulu kararıyla klinik rehberler belirlenir.

İKİNCİ BÖLÜM

Hemşirelik Bölümü Eğitim ve Müfredat Komisyonu ve Görevleri

MADDE 6.

- a. Hemşirelik bölümü eğitim ve müfredat komisyonu mesleki uygulamalardan sorumludur.
- b. Bölüm Başkanı komisyon başkanıdır.
- c. Komisyon eğitim-öğretim yılının üniversitenin akademik takviminde belirtilen Güz ve Bahar yarıyılında olmak üzere yılda en az iki kez, ders dönemi başlamadan önce olağan toplantısını yapar. Gerekli hallerde olağanüstü toplantılar yapılabilir.
- d. Komisyon, mesleki uygulamalarla ilgili tüm kararlar alır.
- e. Komisyon, aşılama işlemlerinde ve üniforma temininde öğrencilere rehberlik eder.
- f. Komisyon, mesleki uygulamalar sırasında karşılaşılabilecek sorunların çözümleri için kurum içi ya da dışı kuruluşlarla işbirliğini sağlar.

Sorumlu Öğretim Elemanının, Sorumlulukları ve Görevleri

MADDE 7. Mesleki uygulamadan sorumlu öğretim elemanı/larının görev ve sorumlulukları;

- a. Öğrencileri uygulama ile ilgili ilke ve sorumlulukları, uygulama alanları, tarihler, uygulama süresi ve zorunluluklar hakkında bilgilendirir,
- b. Dersin öğrenim hedeflerine uygun şekilde öğrencinin uygulama rotasyonunu yapar,
- c. Mesleki uygulamaları sırasında öğrencilere rehberlik ve danışmanlık sağlar ve eğitim verir. Öğrencilerin uygulamaya oryantasyonunu sağlamak için gerekli düzenlemeleri yapar.
- d. Öğrencilerin uygulamada kullanacakları araç gereçleri (yaka kartı, not defteri ve kalem) temin edebilmeleri için gerekli koordinasyonu sağlar,
- e. Öğrencileri bu usul ve esaslar doğrultusunda değerlendirir ve denetler.
- f. Öğretim elemanının Hemşirelik Eğitim ve Müfredat/Kalite ve Akreditasyon Komisyonu tarafından belirlenen standartlarca uygun görülen formlarla öğrencilerin değerlendirmesini yapar.
- g. Öğrenci uygulamalarına ilişkin her türlü belgenin (bakım planları, devam çizelgesi, öğrenci raporları vb) en az beş yıl süre ile ilgili fakülte arşivinde saklanmasını sağlar,
- h. Uygulamada karşılaşılan sorunları çözer ve çözemediği durumlarda Anabilim Dalı Başkanına iletir.
- i. Kliniklerde yapılan uygulamalarda öğretim üyeleri beyaz önlük, tüm öğretim elemanları/klinik rehberler lacivert üniforma, sahada yapılan uygulamalarda ise beyaz önlük giyer.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Mesleki Uygulamaların Düzenlenmesi, Yürütülmesi ve Değerlendirilmesi

MADDE 8. Öğrenciler mesleki uygulamalarını Hemşirelik bölümü eğitim-öğretim programı kapsamında gerçekleştirir.

Süre

MADDE 9. Mesleki uygulamaların süresi her meslek dersinin uygulama saatine göre belirlenir.

7. ve 8. Yarıyıl Uygulamaları

MADDE 10. Hemşirelik Bölümü 4. Sınıf öğrencileri, 7. ve 8. dönemlerde toplam 6 meslek dersini (İç Hastalıkları Hemşireliği Uygulaması, Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği Uygulaması, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Uygulaması, Cerrahi Hastalıklar Hemşireliği Uygulaması, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Uygulaması, Halk Sağlığı Hemşireliği Uygulaması) bir arada alarak uygulamalarını gerçekleştirmektedirler. Her ders için akademik takvim göz önünde bulundurularak haftada 3 gün 5'er haftalık rotasyonlar halinde uygulama yapılır.

Uygulama Alanları

MADDE 11. Mesleki uygulama alanları, ilgili dersi yürüten Anabilim Dalı Başkanlığı tarafından belirlenir. Hemşirelik Bölüm Başkanlığı onayından sonra Fakülte Dekanlığı tarafından ilgili resmi yazışmalar yürütülür.

MADDE 12. Hemşirelik Bölümü Eğitim ve Müfredat Komisyonu tarafından öğrenciler, uygulamalar sırasında iğne batması ve delici-kesici araçlar ile yaralanma ve bunlara bağlı enfeksiyon hastalıklarına maruz kalma riskine karşı Hepatit B aşısı ile aşılanmaları için bilgilendirilir. Aşılanma öğrencilerin sorumluluğundadır.

Mesleki Uygulamalar İle İlgili Zorunluluklar

MADDE 13. Öğrenciler, Hemşirelik Bölümü Lisans programında ve ilgili dersin ders programında belirtilen dönemde, tarihlerde ve uygulama alanlarında mesleki uygulamalarını gerçekleştirir. Öğrenci, sorumlu öğretim elemanının onayı olmadan uygulama zamanı ve yerinde değişiklik yapamaz.

Üniforma Düzeni

MADDE 14. Hemşirelik Bölümü öğrencileri, mesleki uygulamaları sırasında Eğitim ve Müfredat Komisyonu tarafından belirlenen üniformayı giymek zorundadır.

Devam Zorunluluğu

MADDE 15.

a. Mesleki uygulamalara devam zorunlu olup, öğrencilerin uygulamaya devamı "Uygulamaya Devam Çizelgesi" ile takip edilir.

b. Uygulama devam zorunluluğu, Resmi Gazete'de 16.06.2013 tarih ve 28679 sayı ile yayımlanan "ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ ÖN LİSANS VE LİSANS EĞİTİM-ÖĞRETİM VE SINAV YÖNETMELİĞİ" ne göre uygulanır.

c. Hemşirelik öğrencileri, dersin uygulamasının %80'ine devam etmek zorundadır.

- d. Uygulamaların (laboratuvar, klinik ve saha uygulamaları vb.) %20' sinden fazlasına devam etmeyen öğrenciler devamsızlıktan dolayı o dersten başarısız sayılırlar. İlgili dersin yarıyıl sonu sınavına giremezler. Bu durumda dersin teorik ve uygulamasını tekrar almak ve devam etmek zorundadır.
- e. Alınan sağlık raporları uygulama devamsızlığında kullanılmaz.
- f. Uygulama geçme notu 60 tır. Öğrencilerin uygulama notu 60'ın altında ise (dersin teorik notu ne olursa olsun) ilgili dersten başarısız sayılır. Dersin final/bütünleme sınavına giremezler. Dersin tekrarında öğrenci hem teoriğe hem de uygulamaya devam etmek zorundadır.
- g. Devam zorunluluğunu yerine getiren ve uygulama notu 60'ın üzerinde olan ancak dersin başarı notu "FF" olan öğrencilerin teorik ve uygulama devam zorunluluğu yoktur. İlgili dersin bir sonraki yıl tekrarında teorik ve uygulama ara sınav /sınavlarına ve yılsonu/bütünleme sınavlarına girerler.
- h. Hemşirelik Bölümü öğrencilerinin 4. Sınıf öğrencilerin uygulamada aldıkları derslerin (İç Hastalıkları Hemşireliği Uygulaması, Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği Uygulaması, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Uygulaması, Cerrahi Hastalıklar Hemşireliği Uygulaması, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Uygulaması, Halk Sağlığı Hemşireliği Uygulaması) devam zorunlulukları, 5 haftalık uygulamalardaki devamsızlıkları dikkate alınarak değerlendirilir.

Mesleki Uygulamaların Değerlendirilmesi

MADDE 16. Hemşirelik Bölümü Mesleki Uygulamalar "ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ ÖN LİSANS VE LİSANS EĞİTİM-ÖĞRETİM VE SINAV YÖNETMELİĞİ" ne göre değerlendirilir. Değerlendirmede Hemşirelik Eğitim ve Müfredat/Kalite ve Akreditasyon Komisyonu tarafından belirlenen standartlara uygun değerlendirme formu ve Anabilim Dalı 'na özgü (beceri kontrol listeleri, yapılandırılmış gözlem formları, bakım planları, vaka inceleme raporları vb) nesnel ölçüm araçları kullanılarak öğretim elemanları/klinik rehberler tarafından yapılır ve "uygulama notu" verilir. Değerlendirmeye esas olan uygulamalar ve dersin genel geçme notuna etkisi dersin ilgili sorumlu öğretim elemanları tarafından öğrencilere uygulama başlangıcında duyurulur. Uygulama geçme notu 60'tır. Uygulama notu, uygulamayı yaptıran öğretim elemanı/larınca 100 (yüz) üzerinden belirlenir. Birinci vize notunun yüzde 50 si, uygulama notunun yüzde 50 si alınarak elde edilen notun yüzde 40 ı başarı notuna eklenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Öğrencilerin Mesleki Uygulamaları Sırasında Uymaları Gereken İlke ve Kurallar

Uygulama Öncesi

MADDE 17.

a- Uygulamalarla ilgili bilgiler bölümün web sayfasından duyurulur.

b- Öğrenci, ilgili dersin sorumlu öğretim elemanı/ları tarafından ilan edilen uygulama tarih ve yerlerini, uygulama yapacakları alanların özelliklerini, uygulamada kendisinden beklentileri, değerlendirme ve genel uygulama kurallarına ilişkin bilgiyi öğrenmekle yükümlüdür.

c- Öğrenci, uygulama öncesi önerilen aşuları yaptırır ve kurumların istedikleri belgeleri hazırlar

d-Öğrenci, Eğitim ve Müfredat Komisyonu tarafından belirlenen üniformayı ve uygulama yaka kartını uygulamadan önce temin etmekle yükümlüdür.

Uygulama Sırasında

MADDE 18.

a. Öğrenci, uygulama yaptığı alanın çalışma düzenine, disiplin ve güvenlik kurallarına uymakla yükümlüdür. Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği mesleki uygulamalar sırasında da geçerlidir.

b. Öğrenci, uygulamaları uluslararası ve ulusal bildirgeler ve mevzuatta öngörülen mesleki, etik ve yasal yükümlülükler doğrultusunda gerçekleştirir.

c. Öğrenci ilan edilen yer, zaman ve sürelerde uygulama alanında bulunur. Uygulama günlerinde Hemşirelik Bölümü öğrencileri 08.00-16.00 saatleri arasında uygulama alanlarında bulunur. Hastalık, kaza vb. acil hallerde öğrencinin mazereti dikkate alınarak uygulamaya alınır, ancak mazeretsiz olarak uygulamaya 15 dakikadan geç gelen öğrenciler, o gün uygulama yapmamış sayılır.

d. Öğrenci gün içinde uygulama saatinde bulunduğu yerden ayrılamaz.

e. Öğrenci, hasta ve/veya refakatçisinin dışarıdan temin edilmesi gereken herhangi bir malzeme, yiyecek, ilaç vb. ihtiyaçları için aracı olmaz.

f. Öğrenciler kliniklerinin dışına (eczane, laboratuvar, hasta transferine vs) yanında hemşire olmadan gidemez.

g. Öğrenci uygulama sırasında kliniğe ve sahaya ziyaretçi kabul etmez, uygulama yaptığı klinik ya da sahanın dışında herhangi bir yere ziyarete gidemez.

h. Öğrenci uygulamalar sırasında hastanın mahremiyeti ya da gizliliğini ihlal eden herhangi bir eylemde bulunmaz, kişiye özel bilgileri ifşa etmez.

i. Öğrenci öğle yemeği için bakımından sorumlu olduğu hastasını diğer öğrenci ve/veya klinik hemşiresine teslim ederek uygulama alanından ayrılır. Öğrencilerin yemek saatleri bulunduğu hastanenin kurallarına göre belirlenir.

j. Öğrenci kendisi ve uygulama sırasında bakımından sorumlu olduğu birey ve aile için enfeksiyon riski oluşturmayacak hijyenik kurallara uymakla yükümlüdür.

- k. Öğrenci, uygulamalarını, dersin gerektirdiği bilgi ve beceriler doğrultusunda sorumlu öğretim elemanı, öğretim elemanının olmadığı durumlarda ise ilgili birimin hemşiresi denetiminde gerçekleştirir ve kayıt eder.
- l. Öğrenci, mesleki uygulamalarda istenen hemşirelik bakım planları, gözlem vb. raporları sorumlu öğretim elemanına zamanında teslim eder.
- m. Öğrenci, uygulama alanında üniforma giymek ve öğrenci kimlik belgesini görülebilir şekilde takmak zorundadır.
- n. Öğrenciler uygulamalarda bölümün belirlediği model ve renkteki üniformayı giymekle yükümlüdür. Bu üniforma, yalnızca uygulama alanında giyilmeli, temiz ve ütülü olmalı ve üzerinde bölümün belirlediği isimlikler bulunmalıdır. SBF Hemşirelik bölümü öğrencileri sol cebinde fakültenin amblemi işli olan, mavi renkte üniformayı giymekle yükümlüdürler. Saha uygulamalarında öğrenciler beyaz önlük giyerler.
- o. Saçlar düzgün bir şekilde toplanmalıdır. Tırnaklar temiz ve kısa olmalıdır. Saniyeli saat, alyans ve küçük küpe (sarkmayan) dışında takı takılmamalıdır. Hafif makyaj yapılabilir. Erkek öğrenciler günlük sakal tıraşı olmalıdır.
- ö. Ayakkabılar beyaz/siyah/lacivert ya da üniforma renginde spor ayakkabısı olmalı ve terlik giyilmemelidir.
- p. Başörtüsü takan öğrenciler; beyaz/siyah/lacivert ya da üniforma renginde, düz, aksesuarsız, püskülsüz başörtüsü/bone takmalıdır. Üniforma üzerine giyilen hırkanın rengi beyaz/gri ya da üniforma renginde olmalıdır ve uzunluğu baseni geçmemelidir. İsteyen öğrenciler uzun kollu üniforma giyebilir. Üniforma altından uzun kollu beyaz renkte bluz giyebilir.
- r. Öğrenciler uygulama sürecinde kendilerine ait kalem, saat ve not defteri bulundurmalıdır.
- s. Uygulamalar sırasında hasta ya da personelin fotoğrafı, görüntüsü çekilmemeli, ses kaydı alınmamalıdır.
- ş. Öğrenci uygulama gereği kendisine teslim edilen araç-gereci özenle kullanarak zamanında ve eksiksiz teslim etmekle yükümlüdür.
- t. Öğrenci, yazılı ya da sözel hekim istemi almaz.
- u. Öğrenci uygulama sırasında öğretim elemanı ya da klinik hemşiresi olmadan, bağımsız olarak ilaç tedavisi yapamaz, hastanın beden bütünlüğüne yönelik herhangi bir girişimsel işlem (intravenöz kateter yerleştirme vb.) uygulayamaz.
- ü- Uygulamalarda cep telefonu vb. elektronik cihazlar kapalı/sessiz konumda olmalıdır.

v. Öğrenci uygulama esnasında stres, kaygı ya da korkuya yol açan herhangi bir durumla karşılaştığında ya da fiziksel zarar gördüğünde, bu durumu öncelikle ilgili dersin öğretim elemanına ve uygulama alanı sorumlu hemşiresine bildirerek olayı rapor eder.

y.Uygulama yaptığı kurumun personeli ile ilişkilerinde ölçülü ve dikkatli davranmakla yükümlüdürler.

z.Öğrenciler uygulama esnasında karşılaştıkları sorunları uygulama alanından sorumlu öğretim elemanına iletirler. Sorunları hastane veya kurumda çalışan diğer meslek grupları ile çözümlenme çabasına girmezler.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

MADDE 19

- a. Bu usul ve esaslar, Hemşirelik Bölüm Kurulu tarafından onaylandıktan sonra Fakülte Kurulu kararı ile yürürlüğe girer.
- b. Bu komisyonun çalışma usul ve esaslarında hükmü bulunmayan konularda hemşirelik bölüm kurulu kararlarına göre işlem yapılır.
- c. Bu usul ve esasların hükümlerini Hemşirelik Bölüm Başkanı yürütür.